

Kvalitetsutvikling i barnehagene i Ofoten

Regional strategiplan for kvalitet og kompetanseutvikling for RKK Ofoten 2007 – 2010 – Tiltaksplan 2009

Tjeldsund, Evenes, Narvik, Ballangen, Tysfjord og Hamarøy

Hensikt

- Planen skal synliggjøre den regionale innsatsen knyttet til kvalitetsutvikling i barnehagen i forhold til arbeidsområder, økonomi, ledelse og deltakelse. Dette gjelder for kommunene Tjeldsund, Evenes, Narvik, Ballangen, Tysfjord og Hamarøy.
- Planen skal bidra til at prioriterte tiltak blir igangsatt og at det skjer en fortløpende vurdering av kvalitetsutviklingsbehovet i barnehagene i regionen.
- Planen skal gi grunnlag for samarbeid mellom Fylkesmannen og regionen og mellom kommunene i regionen.

Grunnlag

Planen bygger på følgende dokumenter:

- Lov om barnehager
- Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Kompetanse i barnehagen – Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren 2007 – 2010
- Strategi for rekruttering 2007 – 2011
- Føringer til St.melding om kvalitet i barnehagen
- Fylkesmannens tildelingsbrev, datert 06.04.09

Bakgrunn

- Behov for kvalitetsutvikling i forhold til arbeid med rammeplanen fordrer et variert sett tiltak og arbeidsformer.
- **Rammeplanen:** Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet. Rammeplanen retter seg derfor mot
 - Barnehagens personale, som et redskap for planlegging, dokumentasjon og vurdering
 - Foreldre/foresatte, for å gi innsikt i barnehagens virksomhet og mulighet til medvirkning og medbestemmelse i henhold til barnehagelovens §4.
 - Barnehageeiere, som kan fastsette retningslinjer for lokal tilpasning av rammeplanen (§2) og som har ansvar for at den enkelte barnehage har de nødvendige rammebetingelsene.
 - Kommunen, som har ansvar for å føre tilsyn med at alle barnehagene i kommunen driver en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i samsvar med lov og forskrifter (§16)

Fagområdene:

- ◆ Kommunikasjon, språk og tekst
- ◆ Kropp, bevegelse og helse
- ◆ Kunst, kultur og kreativitet
- ◆ Natur, miljø og teknikk
- ◆ Etikk, religion og filosofi
- ◆ Nærmiljø og samfunn
- ◆ Antall, rom og form
- ◆ Sosial kompetanse og språklig stimulering.

STRATEGI

Mål

I St.prp. nr. 1 (2005–06) jfr. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-06) er de overordende målsettingen for barnehagepolitikken presentert:

- Full barnehagedekning
- Høy kvalitet og mangfold i barnehagene
- Lav pris
- Gode og målrettede ordninger for barn med særskilte behov
- God kunnskap som grunnlag for barnehagepolitikken
- Pedagogisk ledelse
- Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

Virkemiddel

- Gjennom ulike former for kvalitetsutvikling som kurs, prosjektarbeid, vurdering og veiledning skal det skapes rom for motivasjon, egenutvikling og engasjement i hverdagen. Videre skal det utvikles hensiktsmessige nettverk for veiledning og erfaringsutveksling.
- Den regionale langtidsplanen vil bli fulgt opp med årlige handlingsplaner. Arbeidet med handlingsplanen for kvalitetsutvikling og rapportering vil bli koordinert og samordnet med budsjett, styringsrundskriv, tilstandsrapporter og årsmeldinger.

Målgruppe

- Den regionale planen henvender seg i første rekke til de som skal planlegge, koordinere og gjennomføre kvalitetsutviklingstiltak. Dette vil i hovedsak være kommunene og barnehagene.
- Tiltak som blir iverksatt med utgangspunkt i planen retter seg mot barnehageeier, ledere på barnehagenivå og personalet i barnehagene.

Viktige prinsipper

- De sentrale satsingsområdene skal være styrende for alt regionalt arbeid.
- Barnehagevurdering og oppfølgingsarbeidet i barnehager og kommuner skal danne grunnlaget for de tiltak som iverksettes.
- Tiltakene i planen skal bygge på følgende målsettinger:
 - Tilgjengelige barnehager
 - Barnehage for alle barn
 - Foreldremedvirkning
 - Kompetent personale

Regionale hovedområder/prioriterte områder

De prioriterte områdene knyttet til temaene i rammeplanen er:

- **Barns rett til medvirkning**
FN's barnekonvensjon styrker barns rettslige stilling i samfunnet, og barnehagelovens § 3 gir barn rett til medvirkning. Dette utdypes i rammeplanen.
- **Det fysiske miljøets betydning**
Utvikling av kompetanse om det fysiske miljøets betydning for barns trivsel, opplevelse og læring må vektlegges. I denne sammenhengen bør det settes fokus på utviklingstiltak for å bedre tilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne og barn med særskilte behov.
- **Språkstimulering og sosial utvikling**
Utvikling av språk og andre grunnleggende ferdigheter er en viktig del av barnehagens læringsmiljø, og har betydning i forhold til barnets mulighet for livslang læring og samfunnsdeltakelse. Det bør være sterkt fokus på dette overfor kommunene og de private barnehagene.
- **Rammeplanens områder**
Barnehagens læringsmiljø omfatter syv fagområder i tillegg til sosial og språklig kompetanse. En bør særlig rette fokus på antall, rom og form som er et nytt fagområde i rammeplanen.
- **Vurdering og dokumentasjon**
Må utvikles som et grunnlag for kvalitetsutvikling og læring i barnehagene.
- **Tverrfaglig og tverretattlig samarbeid**
Det må legges til rette for tverrfaglig og tverretattlig samarbeid slik at barn og foreldre får et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barnas oppvekst og utvikling. Utviklingsprosjekter for å bedre samarbeidet med bl.a. barnevern, sosial og helsetjeneste, skolen og forskningsmiljøer bør prioriteres. Dette kan innebære iverksetting av regionale kompetanseutviklingsprogram – for eksempel etter modell av SAMTAK i skolen.

Strategisk ledelse

Ledelsen på kommune og barnehagenivå har ansvar for kvalitetsutviklingen i barnehagene. Gjennom kvalitetsutviklingstiltak skal tiltakene forankres hos ledelsen i den enkelte kommune og barnehage.

Kompetanse i barnehagen

(Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren 2007-2010)

Sentrale føringer:

- **Pedagogisk ledelse**
- **Barns medvirkning**
- **Språkmiljø og språkstimulering**
- **Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole**

Regional strategi

De ulike tiltak som settes i gang skal ha forankring i konkrete behov i den enkelte barnehage. Barnehagenes planverk blir derfor et viktig og sentralt element i strategien. Barnehagevurdering blir et sentralt redskap for å avdekke barnets og barnehagens behov. Koplet sammen med de sentrale føringer via fylkesmannen og kommunens prioriteringer, vil dette danne grunnlaget for de regionale tiltak. Kurs, nettverk, hospitering og veiledning blir sentrale virkemidler i kvalitetsutviklings-arbeidet.

OPPGAVER

For å utvikle en bred kompetanse i barnehagene er det nødvendig å sikre god kontakt og sammenheng mellom det arbeidet som skal gjøres i barnehagene, i kommunene og i regionen.

Fylkesmannens oppgaver:

- Fordele ressurser etter statlige føringer, objektive kriterier og på grunnlag av planer.
- Veilede kommunene i etterutdanning av barnehagens personale.
- Bistå kommunene i regional samordning av opplæringstiltak.
- Oppdatere kommunene fortløpende om nye føringer/satsingsområder

Kommunen/barnehageeiers oppgave:

- Kartlegge og samordne det samlede kvalitetsutviklingsbehovet i barnehagene i kommunen.
- Prioritere utviklingsområder og utarbeide årlige handlingsplaner
- Legge til rette for at alle barnehager i kommunen engasjerer seg i den lokale kvalitetsutviklingen.
- Sørge for vurderingsarbeid i den enkelte barnehage og samlet i kommunen.
- Være positiv og motiverende i forhold til kvalitetsutviklingsarbeidet i barnehagene.
- Gjennomføre lederopplæring.
- Tilrettelegge økonomi for gjennomføring av kvalitetsutviklingsarbeidet.

Barnehagens oppgave:

- Kartlegge foreldres, personalets og barnas behov
- Etablere redskaper for å vedlikeholde og videreutvikle kvaliteten i egen barnehage.
- Ta brukerne med i arbeidet med kvalitetsutvikling, og styrke samarbeidet med eksterne instanser som helsestasjon, barnevern, PPT, grunnskole mv.
- Kartlegge personalets behov for økt kompetanse på definerte områder.
- Lage en plan for kvalitetsutvikling på bakgrunn av barnehagens egne behov og de kommunale prioriteringer.
- Iverksette og vurdere resultatene av tiltakene og rapportere til kommunen.
- Foreta kontinuerlig vurdering av egen drift.

RKK's oppgave:

- Samordne arbeidet i kommunene i en regional langtidsplan som viser samarbeidsområdene.

- Koordinere kvalitetsutviklingsarbeidet i regionen.
- Utarbeide årlig plan for tiltak i regionen og gjennomføre prioriterte opplæringstiltak.

ØKONOMI

I fylkesmannens informasjon om tildeling, brev datert 06.04.09 går det fram at følgende forutsetninger må være innfridd i forhold til å få statlige kompetansemidler:

- kommunen skal utvikle og gjennomføre planer for kompetanseutvikling
- planen skal ivareta lokale kompetansebehov innenfor de nasjonalt prioriterte områdene
- det forutsettes at alle kommunale og ikke-kommunale barnehager trekkes med og ivaretas i dette arbeidet
- kommunen må prioritere og vurdere søknader fra barnehageeier i tråd med føringene i strategien og kommunens planer for kompetanseutvikling.

De økonomiske rammer for finansiering av kompetanseutviklingstiltak i planen er basert på:

- Statlige midler til kompetansetiltak i regionen innenfor barnehagereformen.
- Egne og kommunale midler knyttet til kompetanseutvikling i barnehagene.

Planen gjennomføres innenfor de prioriteringer og økonomiske rammer som de eksterne tilskudd og kommunale midler tillater. Det utarbeides rapport over hvilke tiltak som blir iverksatt og økonomien knyttet til disse.

BUDSJETT

Kostnad pedagogisk ledelse 2009:

Kost, lokaler, materiell mv. 34 x 4 x 400 65.280 kr

Studieavgift /forelesninger (gj.snitt) 17 x 7500 + 8 x 15.000 247.000 kr

Kostnad kurs/temaområder 2009:

Kurspakke anslag 15 tiltak X 700 X 50 (gj.snitt deltakertall) 525.000 kr

Administrasjon, reise mv. 36.000 kr

Prosjekt Helsefremmende barnehager (Nettverk/fagsamlinger/
erfaringsdeling - spredning)

30.000 kr

Utgifter totalt

903.280 kr

FINANSIERING

Søknad på statlige midler 380.000 kr

Kommunale midler 523.280 kr

Totalsum

858.280 kr

TILTAKSPLAN 2009

Nr	Tiltak	Målgruppe	Tid	Ansvar
1	Milepæl O11: LIB/LUIS – praktisk pedagogisk ledelse Tema: Utdanningskvalitet og kvalitetssikring	Ledere i barnehager, grunnskole og vgs, PPT, kommunenivået	02.-03.02.09	RKK/Universitetet i Tromsø
2	Milepæl O11: LIB/LUIS – praktisk pedagogisk ledelse Tema: Pedagogisk ledelse i en profesjonell organisasjon	Ledere i barnehager, grunnskole og vgs, PPT, kommunenivået	24.-25.03-09	RKK/Universitetet i Tromsø
3	Kurs: Barns medvirkning (Nuria Olliu Moe)	Ansatte i barnehagene	4.2.09	RKK
4	Kurs i språkstimulering for de minste (Nuria Olliu Moe)	Ansatte i barnehagene	12.03.09	RKK
5	Helsefremmende barnehager i Ofoten (2-årig samarbeidsprosjekt)	Prosjektbarnehager 12 i Vesterålen / 12 i Ofoten	Oppstartsamling i Beisfjord 26.-27.05.09	Ofoten friluftsråd, Vesterålen friluftsråd, RKK Vesterålen, RKK Ofoten
6	Tema: Utagerende barn /barn og atfedsvansker	Ansatte i barnehagen, barnevern, helsesøster, PPT, BUP	Høsten 2009	RKK
7	Tema: Sosial kompetanse	Ansatte i barnehagene	Høsten 2008/våren 2009	RKK
8	LIB – Ledelse i barnehager	Barnehagestyrelse / kommunenivå	Høsten 2009	RKK
9	Observasjon i barnehagen Vurdering og dokumentasjon	Ansatte i barnehagene	Høsten 2008/våren 2009	RKK
10	Tema: IKT i barnehagen	Ansatte i barnehagene	Høsten 2009/våren 2010	RKK
11	Tema: Språk miljø og språkstimulering	Ansatte i barnehagene	Høsten 2009/våren 2010	RKK
12	Ledelse av pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagene	Barnehagestyrelse og ped.ledere	Høsten 2009/våren 2010	RKK
13	Tema: Barnehagen som læringsarena	Ansatte i barnehagene	Høsten 2009/våren 2010	RKK
14	Tema: Barn i en vanskelig livssituasjon (barn av psykisk syke foreldre/rusavhengige)	Ansatte i barnehagen, barnevern, helsesøster, PPT, BUP	Høsten 2009/våren 2010	RKK
15	Felles temadag/planleggingsdag Tema: antall, rom og form/ IKT / filosofi i barnehagen	Ansatte i barnehagene	Oktober 2009	RKK

INNMELDTE KOMPETANSEBEHOV/TEMA , prioriteres og gjennomføres i planperioden 2010 - 2011				
1	Tema: Kropp, bevegelse og helse	Ansatte i barnehagene		
2	Tema: Barns utvikling generelt og de minste barna spesielt	Ansatte i barnehagene		
3	Tema: Personalsamarbeid	Ansatte i barnehagene		
4	Tema: Overgang barnehage/skole (hva bør vektlegges i aktivitetene for førskolegruppa i barnehagene)	Ansatte i barnehagene		
5	Tema: Den voksnes holdning	Ansatte i barnehagene		
6	Tema: Estetiske fag i barnehagen	Ansatte i barnehagene		
7	Tema: Småbarnsped. Spesielt i forhold til lek og til voksenrollen	Ansatte i barnehagene		
8	Pedagogisk ledelse (forenklet utgave)	Ped.ledere		
9	Forskning på egen arbeidsplass	Ped.ledere		
10	Kvalitetsarbeid i barnehagen – hva betyr begrepet og hvordan får vi kvalitet?	Ped.ledere		